

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/374/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3212205377
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3212205377.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa A., zastúpenému P. proti odporcovi V., o zaplatenie 248,95 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 18. apríla 2013, č.k. 4C/27/2013-44, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal od odporcu zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 248,95 Eur s príslušenstvom. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že dňa 25.11.2006 účastníci uzavreli zmluvu o pripojení, na základe ktorej sa právny predchodca navrhovateľa zaviazal poskytovať odporcovi telekomunikačné služby a odporca sa zaviazal za ne riadne platiť. Z dodatku uvedenej zmluve zo dňa 25.11.2006 o pripojení, uzavretého medzi účastníkmi toho istého dňa 25.11.2006, vyplýva, že odporca si u právneho predchodcu navrhovateľa objednal službu pod názvom Fix500, v dôsledku čoho mu právny predchodca navrhovateľa odpredal MT typu Motorola V3 light za kúpnu cenu 0,03 Eur za podmienky doby viazanosti na 24 mesiacov so zmluvnou pokutou 7 500,- Sk/248,95 Eur. Dodatok k zmluve o pripojení v čl. 3 obsahoval ustanovenie týkajúce sa zmluvnej pokuty, podľa ktorého v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany odporcu ako Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6. Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany právneho predchodcu navrhovateľa ako Podniku je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku (vo výške 7.500,- Sk/248,95 Eur). V prípade žiadosti odporcu ako Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku. Zaplatením akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tohto Dodatku nezaniká právo Podniku na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením povinnosti, na ktorú je viazaná daná zmluvná pokuta. Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody presahujúcu sumu zmluvnej pokuty. Z vyššie uvedeného právneho vzťahu vyúčtoval právny predchodca navrhovateľa odporcovi faktúrou č. XXXXXXXXXX, splatnou 27.05.2010, zmluvnú pokutu vo výške v sume 248,95 Eur. Následne zmluvou o postúpení pohľadávok postúpil právny predchodca navrhovateľa pohľadávku voči odporcovi navrhovateľovi. Okresný súd konštatoval, že v danej veci je predmetom konania nárok navrhovateľa na zaplatenie faktúry, ktorou právny predchodca navrhovateľa vyúčtoval odporcovi zmluvnú pokutu na základe uzavretej zmluvy o pripojení v znení dodatku. Okresný súd mal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa a odporca uzatvorili dňa 25.11.2006 zmluvu o pripojení

(ďalej len „zmluva“) a v ten istý deň aj dodatok. Následne dňa 12.08.2008 uzatvorili druhý dodatok k zmluve o pripojení (ďalej len „dodatok“). Keďže predmetom tohto konania sú nároky vzniknuté zo zmluvy a z dodatku po 01.01.2008 (faktúra vystavená 07.05.2010), podľa prechodných ustanovení § 879 Občianskeho zákonníka sa od 01.01.2008 na zmluvu a dodatok vzťahujú ustanovenia novelizovaného Občianskeho zákonníka, vrátane ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak treba zmluvu a dodatok prinajmenšom od 01.01.2008 považovať za spotrebiteľské zmluvy. Predmetná zmluva o pripojení v spojení s dodatkom zo dňa 25.11.2006 a 12.08.2008 má charakter formuláru, ktorého znenie odporca nemohol ovplyvniť, nakoľko bola pripravená už vopred, pre veľký počet spotrebiteľov. Z úradnej činnosti súdu je totiž známe, že právny predchodca navrhovateľa ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom obdobných štandardných formulárových zmlúv, pričom je obvyklé, že spotrebiteľ obsah takejto zmluvy, teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom nemôže ovplyvniť. Nejde teda o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Právny predchodca navrhovateľa zmluvnú pokutu s odporcom individuálne nevyjednal, táto je obdobná vo veľkom počte formulárových zmlúv, pričom právny predchodca navrhovateľa v jednotlivých zmluvách menil len výšku zmluvnej pokuty. Uvedené okresný súd konštatoval s ohľadom na to, že zmluvné dojednanie, obsiahnuté v zmluve o pripojení v spojení s dodatkom, týkajúce sa zmluvnej pokuty, považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - odporcu. Okresný súd nespochybnil možnosť aplikácie i význam zmluvnej pokuty v spotrebiteľských vzťahoch, musí však ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok, s ohľadom na povahu, obsah a osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov a so zreteľom na sankcionovanie neplnenia si povinností na strane oboch účastníkov zmluvného vzťahu. V danej veci však navrhovateľ konkrétne neuviedol a nepreukázal, kedy a akým konkrétnym konaním odporca ako spotrebiteľ mal porušiť zmluvu o pripojení v znení dodatku takým spôsobom, že to zakladá nárok navrhovateľa na uplatnenie zmluvnej pokuty. Z návrhu a predložených listín žiadne porušenie zmluvy nevyplýva. Navrhovateľ v návrhu síce uvádza, že si mal odporca splniť povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, avšak nepredložil žiadny dôkaz, že si odporca túto povinnosť nesplnil (navrhovateľ predložil len faktúru vo výške 248,95 Eur, vystavenú na zmluvnú pokutu). O dôkaznej povinnosti podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p. bol navrhovateľ riadne poučený. Na základe všetkých uvedených okolností okresný súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 43 ods. 1, § 42 ods. 1 písm. a) zákona č. 610/2003 Z. z., § 879, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., úspešnému odporcovi v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a jeho návrhu v celom rozsahu vyhovel. Vytykal súdu prvého stupňa, že neuviedol žiaden konkrétny argument, na základe ktorého považuje dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku a v čom spočíva nerovnováha práv a povinností strán v dodatku k zmluve o pripojení, nevysporiadal sa s tou skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý odporca získal v prípade, ak sa zaviazal na užívanie jeho služieb počas 24 mesiacov (služieb jeho právneho predchodcu). Ďalej uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny. Zdôraznil, že uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty mu vzniklo porušením primárnej povinnosti odporcu platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, čo nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Dodatok k zmluve o pripojení nie je možné považovať za formulárový typ zmluvy, ktorý odporcovi neumožňuje ovplyvniť jej obsah, práve naopak. Druh mobilného telefónu si odporca mohol vybrať sám a podľa zvoleného modelu telefónu bola rozdielna výška jeho štandardnej akciovej ceny, a teda i zmluvnej pokuty. Odporca vôbec nemusel k zmluve o pripojení odkúpiť mobilný telefón a zmluvná pokuta by bola automaticky znížená o jeho hodnotu. Motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s viazanosťou 24 mesiacov bola práve akciová cena mobilného telefónu, ako i zvýhodnené volania, či ceny mesačných programov, ktorých hodnotu navrhovateľ musel zabezpečiť zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Uviedol, že pokiaľ súd prvého stupňa nepriznal plnenie z dôvodu, že ide o plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú už súd raz plnenie z tejto zmluvnej podmienky nepriznal a poukazuje na iný právoplatný rozsudok, musia byť závery tohto iného rozsudku uvedené v odôvodnení a musia byť v rozsudku uvedené aj úvahy, ktoré viedli súd v prejednávanej veci, s poukazom na skutkové zistenia,

k záveru, že ide o identický prípad. Pokiaľ súd prvého stupňa argumentoval neunesením dôkazného bremena, poukázal na znenie svojho návrhu, v ktorom uviedol, že odporca nedodrжал konkrétne určené povinnosti, ktoré mu zo zmluvy vyplývali a nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu poskytnutej služby, ktoré tvrdenie nie je možné spravodlivo od neho žiadať, nakoľko nie je možné preukázať reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Mal za to, že došlo k porušeniu rovného postavenia účastníkov konania, garantovaného ust. § 18 O.s.p., ako aj článkom 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Námietky navrhovateľa, uvedené v podanom odvolaní, nemohli privodiť v danej veci zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa dodáva nasledovné:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o pripojení vrátane jej dodatku, t. j. 25.11.2006 spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom k 25.11.2006 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 3 OZ v znení účinnom k 25.11.2006 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Predmetný vzťah vzniknutý medzi účastníkmi na základe zmluvy o pripojení zo dňa 25.11.2006 je bez pochybností vzťahom spotrebiteľským (§52 OZ). Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 O.s.p.) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplniť cieľ čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS „postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali“. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Zákonodarca v Občianskom zákonníku v súvislosti s nerovnováhou v právnom pomere medzi

spotrebiteľom a dodávateľom uzákonil v § 53 ods. 1 preventívne predpisy, teda ustanovenia, na základe ktorých ich nesmie obsahovať spotrebiteľská zmluva. Na základe tohto ust. § 53 OZ bol do spotrebiteľskej legislatívy zavedený generálny zákaz použitia neprijateľných zmluvných podmienok spotrebiteľských zmlúv. Porušenie tohto zákazu je sankcionované neplatnosťou dotknutých neprijateľných zmluvných podmienok (§ 53 ods. 5 OZ). Občiansky zákonník vychádza pri zákaze neprijateľných zmluvných podmienok z toho, že v spotrebiteľských zmluvách často vystupujú nerovné subjekty. Ust. § 53 ods. 1 OZ má povahu kogentnej právnej normy, ktorá dodávateľom výslovne zakazuje použiť v spotrebiteľských zmluvách také zmluvné dojednanie, ktoré

spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na ochranu spotrebiteľa. Podľa § 53 ods. 3 OZ vypočítava indikatívne, čo sa za neprijateľnú podmienku považuje.

Z dodatku k zmluve o pripojení bod 3 vyplýva, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku.

Odvolačný súd konštatuje, že uvedené zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute obsiahnuté v dodatku k zmluve o pripojení č. XXXXXX spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoí v rámci povinnej súdnej kontrole neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a osobitosť právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľských zmlúv a v neposlednom rade so zreteľom na sankcionované nesplnenie povinnosti na strane oboch účastníkov zmluvy ako správne uviedol i súd prvého stupňa. V spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy by nemal byť príslušný alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Táto skutočnosť na prvý pohľad vyznieva v neprospech jedného účastníka zmluvy, pričom treba konštatovať, že dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. V tomto smere sa kladie veľký dôraz na dodávateľa, ktorý pripravuje obsah zmluvy a ktorý obsah spotrebiteľ nijako neovplyvňuje, aby bol dôsledný pri dojednávaní pri ďalších zmluvných dojednaniach ako je zmluvná pokuta. Predovšetkým tým, aby slabšia strana v spotrebiteľských zmluvách bola dostatočne informovaná o následkoch nesplnenia povinnosti.

Odvolačný súd zhodne so súdom prvého stupňa nijako nepopiera význam zmluvnej pokuty a ani jej dojednania, ale treba dbať aj na skutočný zmysel a cieľ inštitútu zmluvnej pokuty ako inštitútu súkromného práva zvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. Právny predchodca navrhovateľa ponúka odporcovi svoje služby ako spotrebiteľovi prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľ nemôže zmluvné podmienky ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada zaplatiť navrhovateľ od spotrebiteľov v paušálnej výške bez ohľadu na to, o aké zmluvné porušenie pôjde a hrozba pokuty existuje pri akomkoľvek porušení, takže zmluvné pokuty neobchádza ani aspekt neurčitosti (...v prípade porušenia zmluvných povinností, najmä ...).

Odvolačný súd je rovnako toho názoru, že v danom prípade nemôže ísť o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie o zmluvnej pokute tak, ako v podanom odvolaní naznačil navrhovateľ. Dojednanie o zmluvnej pokute nie je možné označiť ako individuálne, a to aj s poukazom na čl. 3 ods. 1, 2 smernice rady 93/13/EHS. Za individuálne zmluvne dojednanú podmienku možno považovať podmienku, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto bol schopný ovplyvniť podstatu podmienky. V súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou, ktorú v danej veci pripravil právny predchodca navrhovateľa, je zjavné že dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých obdobných zmluvách právneho predchodcu navrhovateľa, menená bola len výška zmluvnej pokuty. Spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (vyberá si len balík služieb, dobu viazanosti a mobilný telefón).

Dojednané zmluvné ustanovenie o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 25.11.2006 preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, jedná sa o neprijateľnú podmienku, ktorá je v zmysle §53 Občianskeho zákonníka neplatná.

Pokiaľ navrhovateľ vytýkal súdu prvého stupňa, že nepriznal plnenie z dôvodu, že ide o plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a poukazyval na iný rozsudok bez uvedenia záverov tohto rozsudku a úvah, ktoré ho viedli k záveru, že ide o identický prípad, odvolací súd len konštatuje, že uvedené

tvrdenia v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa uvedené nie sú a táto námietka je bez akéhokoľvek súvisu s danou vecou .

Vzhľadom na vyššie uvedené bol odvolací súd názoru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a rozsudok v zmysle § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. a vyslovil, že úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.